numquam reservatio ea extitisset, in ceteris autem nullum est Papæ præfinitum tempus, *ib. n.* 91. & 92.

In exemptis immediate Papæ subjectis, devolutio fit immediate ad Papam, vel Legatum de Latere, *ibid. num.* 93.

In beneficiis, quorum collatio jure proprio pertinet ad Episcopum, eo negligente, intra tempus debitum potestas conferendi devolvitur ad Capitulum cathedrale, hisque negligentibus devolvitur ad Metropolit. *ibid. num.* 94. & 95.

Quod si autem collatio beneficii pertinet ad Episcopum jure speciali, *v. g.* ex delegatione, privilegio, aut devolutione, tunc Episcopo negligente jus conferendi, non ad Capitulum, sed immediate ad Metropolitanum devolvitur, & immediate ad Papam, si Episcopus sit exemptus, *ib. n.* 96. & 97.

Devolutio ad immediate Superiorem fit etiam in episcopatibus, archiepiscopatibus, & abbatiis, seu Prælaturis regularibus, si illi, ad quos spectat electio, negligant eligere intra tres menses; secus autem si per impotentiam juris, vel facti, etiam culpa contingentem, *ib. n.* 98. *ad* 101.

Justo impedimento cessante omnis electio, seu collatio, quæ fit post lapsum tempus à jure præscriptum, est nulla, nisi de patientia, seu misericordia toleretur, *ib. n.* 102. & 103.

Potest Superior elapso tempore maxime in Beneficiis patronatis gratiam facere patronis, & tempus ad præsentandum prorogare, nam tamen ultra sex menses, *ibid.* 104. & 105.

In Parochialibus ecclesiis de Jurepatronatus tenetur Episcopus infra duos menses instituere illos, qui ad eas promoti fuerunt, *ib. n.* 106.

Eveniente vacatione parochialis, potest Episcopus intra quatuor, vel sex menses respective à die vacationis apponere edictum pro concursu, at non cum majori termino viginti dierum, *ib. n.* 107. & 108.

Tempus decem, vel viginti dierum ad nominandum idoneos Clericos coram Deputatis Examinatoribus præfixum non currit à die habitæ notitiæ vacationis ecclesiæ, sed potest ab Episcopo quandocumque assignari, *ib. n.* 109.

Debet tamen Episcopus statim ac occurrerit alicujus Parochialis ecclesiæ vacatio deputare, si opus fuerit, pro ejus regimine aliquem idoneum Vicarium, Œconomum, *ib. n.* 110.

Sola collatio in forma gratiosa consummat præcedentem vacationem, *ibid. in nov. add. n.* 116.

De Bullis *novæ Provisionis*: Vide *ib. in nov. add. num.* 118.

BENEFICIA à quibus conferenda, vel non.

Triplici jure conferri possunt beneficia, Plenario scilicet, Delegato, & Ordinario: Vide *verb.* Beneficia, *art.* 4. *in nov. add. n.* 1.

Summus Pontifex habet plenariam potestatem conferendi omnia beneficia ecclesiastica totius mundi, eaque primitus solus conferebat, at dilatata ecclesia dedit Episcopis, reservata sibi tamen majori & superiori potestate etiam quoad prævenire, & cum Ordinario concurrere: Vide *ibid. num.* 1. *ad* 4. & *in nov. add. num.* 82. & *seqq.*

Immo Papa concurrendo cum aliis Collatoribus potest conferre beneficia in omnibus mensibus, ejusque provisio in dubio semper est præferenda, ubi non constet de anteriore provisione Ordinarii: hocce per plura magis, ac magis exponitur, *ib. n.* 5. *ad* 9.

Quonam modo dignosci possit, Summum Pontificem contulisse Beneficium jure Præventionis, non vero jure Reservationis, *ib. in nov. add. n.* 87.

Papa retinet potestatem conferendi beneficia jure præventionis in locis etiam ubi vigent Concordata, *ib. in nov. add. n.* 88.

In concursu collationis à Papa factæ jure præventionis cum collatione Ordinarii, prior in tempore est præferendus, & quomodo judicandum, si eadem die Collatio, & præsentatio facta sit, *ibid. in nov. add. num.* 89. & *seq.*

Legatus à Latere potest conferre beneficia, quæ in sua provincia vacant tempore suæ Legationis, etiam Patroni ecclesiastici; & de jure communi concurrit ibi cum quolibet Ordinario in collatione beneficiorum, ita ut inter ipsos simul, & Papam locus sit præventioni, *ibid. n.* 10. *ad* 12.

Insuper potest reservare suæ collationi beneficia vacatura, quæ ceteroquin potest conferre vacantia, idque tamen expirat finita legatione, & una pendente reservatione aliam in eadem ecclesia, vel repectu ejusdem collatoris non faciat, *ibid. num.* 13. 14. *ac art.* 8. *num.* 45.

Quinimmo potest etiam conferre beneficia ad Sedem Apostolicam devoluta, & à fortiori si ad Episcopum: Vide *ib. n.* 15. & 16.

Dato quod idem beneficium sit collatum à Legato à Latere, & ab Episcopo, & nesciatur, quæ collatio prius facta fuerit, si neuter adhuc possideat, erit præferendus provissus à Legato, qui & potest conferre beneficia suæ provinciæ cuique etiam existenti extra, *ib. n.* 17. & 18.

Cardinales Titulares habent jus conferendi beneficia in Ecclesia sui Tituli, *ib. n.* 19.

Nuntius Apostolicus vigore suarum facultatum potest conferre quæcumque beneficia etiam reservata; dummodo non excedant valorem Ducatorum 24. De jure autem communi etiam cum potestate Legati à Latere missus non potest conferre beneficia in sua provincia, sicuti possunt Legati à Latere Cardinales, *ibid. n.* 24. *ad* 29.

Inter Ordinarios beneficiorum Collatores Papa, ejusque Legato inferiores prior est Episcopus, cujus nomine veniunt Archiepiscopi, &c. *ib. n.* 30.

Episcopus in propria diœcesi confert etiam beneficia ibi fundata ab Episcopo alterius diœcesis, & Episcopo ædificatori competit solum Juspatronatus respectu ecclesiæ à se ædificatæ, *ib. n.* 31. *ad* 33.

Episcopus potest cuilibet facere collationem de beneficio permutato, quando ad eum spectat collatio ejusdem beneficii, & conferre beneficia vacantia mensibus reservatis tempore vacantis Sedis Apostolicæ, & etiam vacantia in Curia, si Papa ipsa non conferat infra mensem à die vacationis, *ib. n.* 34. *ad* 36.

Capitulum cathedralis, Episcopo negligente, potest conferre beneficia ad hujus collationem spectantia, *ibid. num.* 37.

Quando collatio beneficii communiter pertinet ad Episcopum, & Capitulum, mortuo Episcopo, vel effecto inhabili, potest illud conferre Capitulum; & è converso, *ib. n.* 38. & 39.

Capitulum, Sede Episcopali vacante, potest confirmare electiones ad beneficia celebratas, vel eas justa exigente causa infirmare: Præsentatos à Patronis ad beneficia instituere, & resignationes beneficiorum recipere factas ex necessaria causa, *ib. n.* 41. & 42.

Insuper Sede vacante, potest recipere atque authorizare resignationes beneficiorum, quando horum collatio spectat ad solum Capitulum, vel ad Episcopum, & Capitulum simul, *ib. n.* 43.

Vicarius Generalis, seu Officialis Episcopi per commissionem officii sibi generaliter factam potest præsentatos à Patronis instituere in beneficiis, in generali tamen Vicariatus commissione non venit potestas conferendi beneficia, *ibid. n.* 44. 45.

Data Vicario Generali speciali facultate conferendi beneficia, poterit conferre etiam ea beneficia, quæ jure devoluto ad Episcopum pertinet, etiam curata, *ibid. n.* 46. & 47.

Beneficia conferre non possunt Laici, & collatio ex speciali privilegio concessa Imperatori, Regibus, &c. reputatur Apostolica, *ibid. n.* 48. *ad* 50.

Legati à Latere varia beneficia conferre non possunt. Primo, & secundo conferre non possunt ecclesias cathedrales, vel regulares, aut collegiatas, & beneficia per Papam suæ collationi specialiter, vel generaliter reservata, *ibid. n.* 51. *ad* 53.

Tertio, & quarto Beneficia, quæ ad Episcopi col-

collationem spectant jure speciali, seu delegato, & quæ Jurispatronatus laicalis; immo de his neque Papam libere disponere expedit, *ib. n.* 55. *ad* 58.

Quinto, & sexto Legati non possunt conferre beneficia litigiosa; nec admittere resignationem beneficii ad favorem certæ personæ, *ibid. n.* 59. 60.

Episcopi conferre non possunt: Primo, & secundo beneficia ecclesiarum cathedralium, & collegiatarum electiva, ac idem dicendum de abbatiis, & beneficiis Jurispatronatus sine Patroni consensu, *ibid. n.* 61. *ad* 63.

Tertio, & quarto, durante lite inter Episcopos, & patronos, non possunt conferre Beneficium, ut nec etiam lite pendente inter patronum, & præsentatum, vel inter ipsos præsentatos, *ib. n.* 64. & 65.

Quinto, & sexto non possunt Episcopi beneficium conferre collitiganti, & vacantia ob non factam publicationem resignationis, *ibid. n.* 66. 67.

Septimo, & octavo, beneficia, quando collatio est devoluta per lapsum sex mensium, vel reservata sunt Sedi Apostolicæ, *ibid. n.* 68. & 69.

Nono, & decimo, non possunt soli conferre beneficia, quæ sunt simultaneæ collationis cum Capitulo, nec admittere resignationem beneficii ad favorem certæ personæ, *ib. n.* 70. & 71.

Capitulum Sede Episcopali vacante: Primo, & secundo, non potest conferre beneficia libera, quorum collatio ad solum Episcopum pertinet; nec præsentare ad beneficia, quando jus præsentandi pertinet ad solum Episcopum, dum vivit, *ibid. n.* 72. & 73.

Tertio, non potest Capitulum libere, ac simpliciter loquendo in favorem resignantis recipere resignationem beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi, *ibid. à num.* 74. *ad* 76.

Vicarius Generalis Episcopi: Primo, & secundo non potest vigore sui officii sibi generaliter concessi conferre Beneficia, quorum collatio pertinet ad Episcopum: nec sine speciali commissione saltem in literis Vicariatus expressa recipere Resignationes Beneficiorum, *ibid. à num.* 77. *ad* 79.

Beneficia conferri non possunt à schismaticis, excommunicatis non toleratis, & suspensis, *ibid. n.* 80. *ad* 85.

Quinam beneficia conferant indultario jure, *ibid. in nov. add. num.* 95. & 96.

Quinam conferant jure ordinario, *ibid. in nov. add. num.* 97. & *seqq.*

BENEFICIA ecclesiastica quibus conferenda, vel non.

Beneficia ecclesiastica conferenda sunt habentibus qualitates à jure, & à Tridentino requisitas, primo, scilicet, ut promovendus ad Prælaturas, & beneficia eccles. sit ex legitimo Matrimonio procreatus: Vide *verb.* Beneficia, *art.* 5. *n.* 1. & 2.

Secundo, ut eligendus sit Clericus, id est, saltem prima Tonsura initiatus, ni Papa dispensaret, aut electio fiat ex instinctu Spiritus S. *ibid. num.* 3. *ad* 6. & *in nov. add. num.* 105. & *seqq.* pariterque *art.* 1. *in nov. add. num.* 104. & *seqq.*

Tertio, & quarto, ut eligendus sit legitimæ ætatis à sacris canonibus præscriptæ, & in statu cœlibatus, *ibid. n.* 7. *ad* 10.

Quinto, ut eligendus habeat saltem tantam scientiam, & peritiam, quanta sufficit pro exequendo officio, ad quod eligitur, aliæque requisitæ qualitates infra patefient, *ibid. num.* 11. & 12.

Antiquitus illegitimi non arcebantur à beneficiis, & quando arceri cœperint, & quales illegitimi, & qua de causa: Vide *ibid. in nov. add. num.* 101. & *seqq.*

Possunt hodie quoque illegitimi Ordines Minores, & beneficia, quibus non imminet Cura Animarum, habere ex Episcopi dispensatione, *ibid. in nov. add. num.* 104.

In Beneficio de jurepatronatus licet Patronis præsentare laicum sub conditione: *Dummodo Clericatus intra tempus datum ad præsentandum superveniat*, *ibid. in nov. add. n.* 8.

An valida sit collatio beneficii facta cum clausula: *Si quàm primùm ad Clericatum fuerit assumptus*, *ibid. in nov. add. num.* 109. & *seq.*

Ex quonam tempore certa ætas præfinita in Ecclesia fuerit ad beneficia ecclesiastica assequenda, *ib. in nov. add. num.* 111. & *seqq.*

Beneficia ecclesiastica non nisi dignis, & idoneis sunt conferenda sub pœna peccati, & restitutionis, tum respectu procurantium, tum conferentium, & cooperantium, *ibid. num.* 13. *ad* 15.

Immo peccant etiam mortaliter eligentes, seu promoventes ad beneficia ecclesiastica præsertim Curata minus dignum, relicto digniore, *ib. n.* 17. *ad* 27.

Conferre personis dignis, omissis dignioribus, beneficia simplicia, & non curata, non est peccatum mortale, *ibid. num.* 28. *ad* 30.

Ad beneficia patrimonialia, seu de Jurepatronatus possunt eligi illi, qui sunt vocati, dummodo sint idonei, quamvis alii meliores, sed extranei reperiantur, *ibid. num.* 31.

Cum patronus laicus præsentat Clericum dignum ad beneficium etiam Curatum, tenetur Episcopus eum instituere, licèt judicet aliquem alium fore digniorem; immo præferendus est præsentatus à pluribus in discordia patronorum, dummodo sit idoneus, & dignus, licèt alius Præsentatus sit dignior, *ibid. num.* 32. & 33.

Patronus Laicus non tenetur præsentare ad parochialem sui Jurispatronatus semper digniorem, sed sufficit, quod præsentet dignum, seu idoneum, *ib. num.* 34. & 35.

Eligendus non semper debet esse simpliciter melior, sed melior quoad regimen Ecclesiæ, *ibid. à num.* 36. *ad* 39.

Pro Beneficiis assequendis quis censeatur indignus, dignus, & dignior, *ib. n.* 40. *ad* 42.

Adducuntur præcipuæ qualitates, propter quas potest aliquis ceteris paribus censeri dignior, ut alteri præferatur, *ibid. n.* 43. *ad* 64. & vide *in nov. add. num.* 116. & *seqq.*

Fuse declaratur, qui sint inhabiles, & incapaces ad beneficia eccles. *ibid. num.* 65. *ad* 90. & *in nov. add. num.* 122.

Probata qualitate Sororia inter duas ecclesias, illegitimus assequi haud potest beneficium in una ecclesia Sororia, si ejus pater beneficium habeat in altera ecclesia Sororia, *ibid. in nov. add. num.* 123.

BENEFICIA quoad pluralitatem, & incompatibilitatem.

Incompatibilitas beneficiorum triplici ex capite oritur: Vide *verb.* Beneficia *art.* 6. *in nov. n.* 73. & *seqq.*

Quinam de incompatibilitate beneficiorum plene loquatur: Vide *ib. in nov. add. n.* 75. & 76.

Pluralitas beneficiorum est prohibita eidem personæ cujusvis Dignitatis, etiamsi Cardinalatus honore fulgeat: ac ex duplici capite est generatim incompatibilis, *ib. n.* 1. *ad* 6.

Retinens sine justa dispensatione plura beneficia, quorum unum sufficiat ad sui honestam sustentationem, peccat mortaliter, & est in statu damnationis æternæ, ac variæ excusationes, & prætextus diluuntur, *ib. n.* 7. *ad* 20.

Quodnam beneficium in specie debeat censeri sufficiens pro honesta Beneficiati sustentatione, *ibid. à num.* 21. *ad* 27.

Hæc sufficientia non est sumenda à familiæ nobilitate, *ibid. in not. novitf. ad num.* 25.

In defectum Judicis prudenter arbitrantis pro sufficientia ad congruam Beneficiati sustentationem relinquitur ipsius Beneficiati conscientiæ, non habita tamen ratione bonorum patrimonialium, *ib. n.* 28. & 29.

Beneficiatus potest vivere de beneficio, & patrimonium suum, fructusque ejus sibi reservare, & cum justa, rationabili, & legitima Papæ dispensatione possunt licite retineri simul plura beneficia etiam sub eodem tecto, & de se incompatibilia, *ibid. à numer.* 30. *ad* 35.

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

Ad hoc, ut licite plura beneficia simul incompatibilia cum dispensatione Papæ licite retineantur, requiritur justa, rationabilis, & legitima causa dispensandi, quæ si non appareat, dicendum importune, obreptitie, aut subreptitie obtentam dispensationem, & inde nullum conscientiæ tutamen, *ibid. n.* 36. *ad* 41.

Quando Papa non ad instantiam partis, sed motu proprio cum aliquo dispensat, ut simul retinere possit plura beneficia incompatibilia, tunc præsumendum est se moveri ex justa causa ad dispensandum, *ibid. à n.* 42. *ad* 44.

Causa justa, & legitima dispensandi in pluritate beneficiorum triplex recenseri solet, scilicet necessitas ecclesiæ, ejusdem utilitas, & evidens prærogativa meritorum, *ibid. n.* 45. *ad* 48.

Dispensatio Apostolica, ut cum justa causa possint simul ab uno plura Beneficia licite retineri, requiritur in variis, quæ assignantur, *ib. n.* 49. *ad* 53.

Triennalis possessio minime sufficit ad incompatibilitatis beneficiorum dispensationem præsumendam, *ibid. in nov. add. n.* 77. & 78.

Sufficit tamen possessio decennalis, *ibid. in nov. add. eod.*

Num deceanalis possessio sufficiat, si Officialis Datariæ testimonium dicat, dispensationem non reperiri in regestis ipsius Datariæ, *ibid. in nov. add. num.* 79. & *seqq.*

Quænam sint beneficia sub eodem tecto? & quæ uniformia seu similia, & difformia, seu dissimilia? *ibid. n.* 54. *ad* 57.

Licèt sine Apostolica dispensatione non possint ab eodem obtineri, & retineri simul duo beneficia uniformia sub eodem tecto; bene tamen difformia, quando unum non est sufficiens ad honestam Clerici sustentationem, immo secundum plures etiam sine Episcopali dispensatione, *ibid. n.* 52. *ad* 62.

Episcopus potest dispensare: Primo, ut quis obtinere possit duo beneficia simplicia difformia sub eodem tecto, dummodo quodlibet non sit per se sufficiens ad sustentationem provisi, *ibid. n.* 63.

Secundo potest conferre secundum beneficium obtinenti primum de se sufficiens, sed insufficiens ob pensionem; dummodo provisus post collationem sibi factam non consenserit pensioni, *ibid. n.* 64.

Tertio potest dispensare, ut habens beneficium insufficiens sive Curatum, sive simplex, possit etiam aliud simplex per se sufficiens obtinere, & retinere; dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, *ibid. n.* 65. *ad* 68.

Non potest Episcopus dispensare, ut habens duo beneficia etiam simplicia, & ad honestam Clerici sustentationem non sufficientia, possit obtinere, & retinere tertium, etiamsi omnia simul ad Beneficiati sustentationem non sufficiant, & licèt tertium foret de jurepatronatus, *ibid. n.* 69. *ad* 61.

BENEFICIA quoad eorum vacationem ipso jure.

Beneficia Ecclesiastica pluribus modis vacare possunt, quorum quælibet, vacatione secuta, alteri conferri libere possunt. Primo, & secundo per mortem naturalem Beneficiati, vel civilem, ut per professionem: Vide *verb.* Beneficia *art.* 7. *n.* 1. *ad* 4. & *in add. Auctor.* 12. *n.* 6.

Tertio, & quarto per renuntiationem, vel assecutionem pacificam beneficii incompatibilis, *ibid. num.* 5. & 6.

Quinto, & sexto per contractum Matrimonii per verba de præsenti, etiam non secuta copula, & per militiam secularem à Clerico Minorista assumptam, *ibid. n.* 7. *ad* 11.

Septimo, & octavo per promotionem ad episcopatum ipso jure præhabita beneficia vacant, & per translationem Episcopi ad aliam ecclesiam illico vacat prior Episcopatus, prout declaratur, *ib. n.* 12. & 13.

Nono, decimo, & undecimo vacat beneficium ob invaliditatem electionis, vel collationis, per ejusdem cassationem, & postulationis repulsionem, *ib. n.* 14. *ad* 16.

Ultra præmissos vacandi beneficia modos, adhuc alii novem & viginti supersunt, qui cum præfatis collati numerum constituunt quadragesimum, ac per ordinem ad illos referuntur cuncti, *ib. à n.* 17. *ad* 45.

Vacationes beneficiorum *ipso jure*, de quibus agit *Auctor*, ad quinque genera referuntur, & qualia: Vide *ib. in nov. add. n.* 48. & *seqq.*

BENEFICIA quoad renuntiationem, vel resignationem: Vide *verb.* Resignatio.

BENEFICIA quoad eorum reservationem, seu affectionem.

Quid sit beneficii reservatio? eaque soli Papæ in toto Orbe competit: Vide *verb.* Beneficia, *art.* 1. *n.* 1. & 2.

De reservationum origine non est una Scriptorum sententia, *ib. in nov. add. n.* 86.

Reservationum aliæ sunt clausæ in corpore juris, aliæ non. Quales sunt prioris generis, & quales posterioris, ac de effectu divisionis, *ibid. in nov. add. n.* 87. & *seqq.*

Legatus à Latere in sibi demandata provincia potest reservare suæ collationi beneficia vacatura, quæ ceteroquin potest conferre vacantia, finita tamen legatione expirant reservationes, & simul una pendente aliam in eadem Ecclesia, vel respectu ejusdem Collatoris non potest facere, *ibid. numer.* 3. *ad* 5. & *art.* 4. *num.* 14.

Quid sit beneficii affectio traditur, satisque expenditur, una cum appositione manuum Papæ in beneficia, *ib. n.* 6. *ad* 9.

Reservatio, & affectio beneficiorum differunt inter se ea differentia, quæ intercedit inter causam, & causatum, inter tacitum, & expressum, *ibid. num.* 10. *ad* 12.

Beneficia affecta differunt à reservatis: Primo, quia reservatio actum expressum verbalem, seu scriptum respicit: affectio è contra respicit actum realem, & factum aliquod, *ibid. n.* 13.

Secundo, quia beneficium reservatum numquam amplius potest conferri ab inferiore: effectum vero prohibetur solum conferri ab inferiore pro illa vice, qua Papa manum apposuit super ejus provisione, *ibid. n.* 14.

Tertio, quia affectio beneficiorum, seu appositio manus Papæ est majoris efficaciæ ac potentiæ, quam simplex generalis reservatio, *ibid. n.* 15.

Beneficia pluribus modis redduntur affecta per appositionem manus Papæ, & assignantur, *ib. n.* 16. *ad* 25.

Assignatur regula generalis pro cognoscendo, an beneficia reddantur, & dicantur affecta per appositionem manus Papæ, *ibid. à n.* 26. *ad* 30.

Beneficia Papæ reservata permulta sunt, & notabiliora referuntur, ac ubi oportet adnotatione postillantur, *ib. n.* 31. *ad* 76.

Animadvertendum tamen, beneficia vacantia, Sede Apostolica vacante, non esse reservata, nisi sint primæ Dignitatis, *ib. n.* 78. 79. & 80. ubi excipiuntur concordata Germaniæ.

Beneficia pariter vacantia in Curia, Sede Romana vacante, conferuntur ab Episcopo, vel ab aliis, ad quos spectat, nisi ex alio cap. reservata sint Papæ, proin ad futurum spectantia, *ibid. n.* 81. & 82.

Sic etiam beneficia, quæ vocaverunt in Curia ante mortem Papæ, si non fuerunt provisa, conferuntur ab eis ad quos spectat, immo id etiam vivente Papa, si ipse non conferat infra mensem, à die vacationis, *ibid. n.* 83. 84.

In potestate fundatorum beneficiorum est excludere in limine fundationis reservationes, idque ex sacrorum canonum indulgentia, *ib. in nov. add. n.* 97.

Quando à fundatore exclusæ dici queant reservationes, *ibid. in nov. add. n.* 98.

Quando non censeantur exclusæ *ib. in nov. add. eod.*

BENEFICIA quoad reservationes, & dispositiones in Regula Cancellariæ contentas.

Quid

Quid sint Regulæ Cancellariæ, & quis primo eas condiderit? Vide *verb.* Beneficia *art.* 9. *n.* 1. & 2.

Regulæ Cancellariæ successu temporis in pluribus fuerunt mutatæ, atque augmentatæ, vel magis declaratæ, habent vim legis, & constitutionis, atque obligare incipiunt statim ac à novo Papa reassumuntur, licèt nondum fuerint publicatæ, *ibid. num.* 3. *ad* 5.

Regulæ Cancellariæ durant tantum vivente Papa eas faciente, eoque moriente, expirant, & durante vacatione Sedis Apostolicæ dicuntur non esse in rerum natura, *ib. n.* 6.

Hinc Sede Papali vacante, potest Collator Ordinarius conferre beneficia reservata solum per regulas Cancellariæ, ut puta vacantia in mensibus Pontificis, dummodo id fiat priusquam à novo Papa aliæ fiant, vel priores renoventur, *ib. n.* 7. 8.

Licèt Collator Ordinarius, Sede Apostolica vacante, possit conferre Beneficia reservata per Regulas Cancellariæ, non potest tamen conferre alia beneficia, quæ sunt reservata Papæ ex alio capite, sed ipsa conferenda sunt à Papa futuro, *ib. n.* 9.

Ad omnium promptius commodum dantur ad literam ipsæmet Cancellariæ Regulæ, *ib. n.* 10.

BENEFICIA, quoad quasdam observationes circa ipsas Cancellariæ Regulas.

Regula prima Cancellariæ continet reservationes similes illis, quæ habentur *in Extravaganti A regimene*, & reservat beneficia eorum, qui promoventur ad Episcopatum, sive tunc vacantia, sive in futurum vacatura, & tollit dispositionem jur. com. in cap. Cum in cunctis 7. de elect. Vid. *verb.* Beneficia *art.* 10. *n.* 1. & 2.

Secunda reservat omnia monasteria virorum valorem annuum 200. florenorum auri communi æstimatione excedentia, & commendari solita, unde non procedit de aliis, nec de Beneficiis manualibus, nec de Germania ob Concordata, nec de privilegiato in contrarium, *ib. n.* 3. *ad* 7.

Regula tertia, olim secunda, reservat Pontifici beneficia vacantia Sede Episcopali vacante, & vacantia post translationem Episcopi usque ad provisionem, & possessionem successoris, etiamsi ab immemorabili collatio ad aliquem spectaret, necnon vacantia de tempore obitus Abbatis, &c. locum tamen non habet hæc Regula in Dignitatibus non reservatis, *ib. n.* 8. *ad* 12. & *art.* 8. *n.* 65.

Quarta, olim tertia, reservat Summo Pontifici dignitates majores post Pontificalem in cathedralibus & dignitates principales excedentes valorem 10. florenorum auri, & primam dignitatem post Pontificalem in cathedrali solam, vel duas, si sint æque majores; primam dignitatem in collegiata, à cathedrali distincta, etiamsi unicam, & parochialem in dignitatem erectam, necnon si primæ dignitates non possint cadere sub reservatione, reservata est prima subsequens, *ib. n.* 13. *ad* 22.

Quinta, aliàs quarta, reservat omnia beneficia ecclesiastica quorumcumque Collectorum, & Subcollectorum fructuum, ac proventuum Cameræ Apostolicæ, *ib. n.* 23.

Sexta reservat beneficia Curialium, & habet locum etiam in Curialibus ad honorem, sicuti in cubicularis ad honorem, *ib. n.* 24.

Nona, aliàs octava, reservat Papæ omnia beneficia qualitercumque qualificata in singulis Januarii, Februarii, Aprilis, Maji, Julii, Augusti, Octobris, & Novembris mensibus qualitercumque extra Curiam vacantia, computandis à media nocte mensis præcedentis ad mediam noctem sequentis, ex quo si occurrat dubium, an obierit Beneficiarius in mense Papæ, vel Ordinarii, tunc nemine adhuc in possessione existente, præsumendum est pro mense episcopali, *ib. n.* 27.

Hæc regula revocat quæcumque privilegia, & Indulta concessa quibuscumque personis disponendi de beneficiis vacaturis in dictis mensibus, consuetudines ei contrarias, & optandi etiam immemorabiliter, & comprehendit etiam beneficia de Jurepatronatus Ecclesiastici, & ex privilegio, ac etiam beneficia Religionis Hierosolymitanæ, *ib. à n.* 27. *ad* 37.

Hæc nona Regula exceptuat expresse: Primo beneficia spectantia ad collationem, præsentationem, electionem, & quamcumque aliam dispositionem Cardinalium, non tamen Card. Legatorum, nec intelligitur de Capitulo cathedralium, quibus S. R. E. Cardinales præsunt, *ib. n.* 38. *ad* 44.

Secundo, tertio, & quarto exceptuat expresse beneficia, & personas, quarum favore adsunt Concordata, beneficia vacantia in mensibus, in quibus adest alternativa cum Episcopo, & vacationem beneficiorum per resignationem validam in dictis mensibus vacantium, *ib. n.* 45. *ad* 47.

Quinto, & sexto non comprehendit beneficia unita nec manualia, nec vicarias sive temporales, sive perpetuas, nec capellanias, nec beneficia de Jurepatronatus, *ib. n.* 48. *ad* 53.

Insuper ratione ejusdem Regulæ Episcopus, vel alius Collator inferior non amittit jus conferendi beneficium in suo mense vacans, etiamsi istud eodem mense non contulerit, & sic vacatio ejus duraverit in mensem Apostolicum, neque prohibetur Beneficium conferre, currente ipsomet mense Apostolico, *ib. n.* 54. & 55.

Decima nulla indiget speciali observatione, & undecima generaliter, ac indefinite comprehendit reservationem omnium, & singulorum beneficiorum reservatorum per Prædecessores Pontifices, non comprehendit tamen Parochiales, *ib. n.* 56. & 57.

Duodecima de se patet, & terciadecima expresse derogat unionibus effectum non sortitis, & comprehendit uniones factas ex causa minus necessaria quod per sequentia patefit, necnon plures, quas eadem regula habet limitationes, proponuntur, *ib. n.* 58. *ad* 70.

Quintadecima, aliàs 14. revocat facultates conferendi beneficia reservata, seu affecta, & quæcumque Indulta huic Regulæ contraria de quibuscumque beneficiis concessa, immo revocat non solum privilegia activa eligentium, & Collatorum, sed etiam passiva eligendorum, & providendorum, nisi quando jus passivum competit ex fundatione, *ib. n.* 71. *ad* 76.

Sextadecima, 17. 18. de se patent, & 19. quæ inscribitur de viginti, seu de infirmis resignantibus, annullat quamcumque resignationem factam ab infirmo qui ex ea infirmitate decedat, vel etiam factam à sano, qui intra 20. dies à die præstiti consensus decedat, *ib. n.* 77. *ad* 80.

Regulæ 20. 21. 22. 23. 24. & 25. de se patent, & 26. quæ apud antiquiores est 24. & apud alios 25. annullat resignationes beneficiorum factas ab eo, qui est promotus ad Prælaturam post vacationem prælaturæ, *ib. n.* 81. & 82.

Regula 27. disponit, quod non judicetur juxta formam supplicationis, sed juxta tenorem literarum, & per eamdem amittitur facultas ferendi judicium ante expeditionem literarum Apostolicarum ad effectum audientiæ, & disputationis, *ib. n.* 83. & 84.

Regula 28. est de se clara, & 29. quæ de subrogandis collitigantibus inscribitur, disponit, quod si dum super beneficio litigent, & alter moriatur, vel alio quovis modo recedat, superstites possint petere per subrogationem gratiosam substitui in jure, vel ad jus, & possessionem, quæ adversariis competebant, non tamen ad favorem instrusi, *ib. n.* 85. *ad* 89.

Regula 30. quæ de verisimili notitia appellatur, annullat concessionem beneficii per mortem Beneficiari obtenti, quando inter vacationem, & datam gratiæ tantum temporis non intercesserit, quo verisimiliter Pontifex notitiam habere potuerit vacationis, *ib. à n.* 90. *ad* 92.

Regula 31. adimit omnem jurisdictionem Executori quoad omnia acta literis non expeditis; ita ut antea nulla jurisdictio data censeatur: non habet tamen

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

men locum, ubi fuerint expeditæ literæ gratiæ principalis, *ib. n.* 93. *ad* 95.

Regula 32. disponit, quod in collatione beneficiorum Familiarium Cardinalium reservatorum per regulam 4. præstari debeat consensus per Cardinalem Patronum, *ib. à n.* 96. *ad* 100.

Regula 33. disponit, quod beneficia vacantia per obitum Familiarium Cardinalium conferantur per Cardinalem Ordinarium Collatorem, non autem per Cardinalem Patronum; & fuit inducta ad tollendas lites, quæ ex præcedenti regula oriri possent inter Card. Ordinarium, Collat. & Card. Patronum super provisione beneficiorum vacantium per obitum Familiaris Cardinalis; non tollit tamen reservationem Regulæ quartæ, *ib. n.* 101. *ad* 108.

Regula 34. de se est clara, & 35. de annali possessione disponit, quod impetrans beneficium ecclesiasticum ab alio possessum, quod certo modo de jure vacare, & injuste ab alio possideri prætenditur, exprimere debeat qualitates possessoris, & nullitates possessionis, & intra sex menses possessorem in judicium vocare debet, & infra annum sententiam obtinere, aliàs gratia impetrata corruit, & introducta fuit in odium impetrantium aliena beneficia, & in favorem possidentis, *ib. n.* 109. *ad* 114.

Regula 36. appellata de triennali possessore defendit quemcumque possessorem beneficii ex quovis titulo possessi, si per triennium in ejusdem possessione pacifice permanserit, ita ut non possit à quocumque alio molestari; & procedit tam in collatione facta à Papa, quàm ab Ordinario, & adversus quascumque molestias, tam in possessorio, quàm in petitorio illatas; ab hac tamen Regula excipitur possessor per Simoniam ingressus, & excipiuntur reservationes in corpore juris clausæ, *ib. n.* 116. *ad* 124.

Triennalis possessio debet esse pacifica, aliàs non suffragatur, ita ut ad eam excludendam sufficiant etiam controversiæ extrajudiciales, & ut habeat locum, præter pacificam triennalem possessionem, requirit saltem titulum coloratum. Reliquæ satis de se patent, *ib. n.* 125. *ad* 127.

Plura circa Regularem Cancellariæ originem, vim, extensionem, efficaciam, & illarum interpretationem, propriamque naturam: Vide *ibid. in nov. add. numer.* 157. *& seqq.*

BENEFICIA quoad concordata.

Per concordata quid intelligatur, & adducuntur exemplariter concordata Germaniæ; per quæ tamen non omnes sublatæ sunt reservationes Papales: Vide *verb.* Beneficia *art.* 11. *n.* 1. *ad* 5.

Per concordata Germaniæ remanent adhuc Papæ reservata sequentia beneficia. Primo omnia beneficia, quæ collationi Papæ sunt reservata per Extravagant. *Execrabilis.* 2. Prima Dignitas post Pontif. in cathedralibus, & principalis in collegiatis. 3. Beneficia vacantia in mensibus Januarii, Martii, Maji, Julii, Septembris, & Novembris: Regulis tamen Cancell. per ead. solum derogatur quoad ea, quæ circa reservationem beneficiorum sibi propria continent, seu specialiter disponunt, *ib. n.* 6. *ad* 10.

Per concordata Germaniæ sublatæ sunt reservationes Papales sequentium beneficiorum. Primo in Metropolitanis, & Cathedralibus etiam immediate non subjectis ecclesiis, & monasteriis, immediate subjectis Sedi Apostolicæ, quando extra Curiam vacaverint, permittuntur fieri electiones canonicæ, *ibid. num.* 11. & 12.

Secundo concordata Germaniæ tollunt quamcumque reservationem, & gratiam expectivam à Papa factam, vel faciendam super dignitates ceteras, & quæcumque Beneficia Secularia, & Regularia, quæ vacabunt de mensibus Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris, & ea vacantia in alternativa talium mensium, possunt libere disponi per illos, ad quos eorum provisio, præsentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinebat, quædam tamen excipiuntur beneficia, *ib. n.* 13. & 14.

Tertio concordata Germaniæ tollunt reservationem beneficiorum vacantium etiam in mensibus pontificis, quoties de ipsis provideatur per Papam intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quibus integre elapsis, poterit Ordinarius Collator de illis libere disponere, *ib. n.* 15. & 16.

In hac alternativa mensium Concordatorum Germaniæ non comprehenduntur omnia beneficia, sed sunt aliqua etiam in titulum concessa, quæ semper & in quocumque mense vacaverint, per Collatores Ordinarios conferri possunt, & assignantur, *ibid. n.* 17. *ad* 23.

Beneficia vacantia in mensibus Papalibus, Sede Papali vacante, non possunt conferri ab Ordinariis Germaniæ, contrarium tamen defenditur ab aliquibus, *ib. n.* 24. & 25.

Quamvis Papa possit ob justam, & gravem causam derogare Concordatis; tamen non solet derogare, nisi in casibus valde necessariis ob causas graves, & extraordinarias concernentes commune bonum ecclesiæ, *ib. à n.* 26. *ad* 34.

Concordata Germaniæ, quia habent vim pacti sunt ab omnibus observanda, *ib. n.* 35. *ad* 37.

Si quis obtinuisset beneficium ecclesiæ contra Concordata Germaniæ, etiamsi id recepisset bona fide, & ignorantia Concordatorum; nihilominus cognito suo errore, teneretur Romam adire pro nova provissione, atque referenda priori Collatione, utpote nulliter facta, *ib. n.* 38. & 39.

Concordata utpote habentia vim pacti religiosissime sunt servanda, *ib. in nov. add. n.* 40.

Ut locum habeant Concordata satis est, ut concurrat alteutra qualitas in eis expressa, scilicet vel localitas, vel personalitas, *ib. in nov. add. n.* 41.

Summus Pontifex derogare potest Concordatis, *ib. in nov. add. n.* 42.

Quodnam derogasse dicatur, *ibid. in nov. add. num.* 43.

Contrarius usus vim habere non potest adversus concordata, *ib. in nov. add. n.* 44.

Diversum esset, si concordata acceptata & observata non essent, *ib. in nov. add. n.* 45.

BENEFICIA quoad primas preces Imperatoris.

Per primas preces Imperatoris quid intelligatur, & quare vocentur primæ preces: Vide *verb.* Beneficia, *art.* 2. *n.* 1. & 2.

Privilegium primarum precum Imperatoris est antiquissimum, ejusque summa refertur, *ib. à n.* 3. *ad* 7.

Ex hujus privilegii, seu Indulti tenore colligitur: Primo: posse Imperatorem primas preces porrigere in ecclesiis intra fines Sacri Romani Imperii, prout nunc est, existentibus, non autem hactenus ab eodem avulsis, *ib. n.* 8.

Et quamvis Collator habitet extra fines Sacri Romanii Imperii, si intra istud Beneficia saltem quatuor habeat ad sui collationem spectantia, tenetur ad recipiendas primas preces Imperatoris ratione dictorum beneficiorum; secus vero si è contra, *ibid. numer.* 9. & 10.

Colligitur 2. posse Imperatorem concedere primas preces ad beneficia vacantia etiam in mensibus Ordinariorum, & ita esse in praxi, *ib. n.* 11. & 12.

Colligitur 3. posse Imperatorem preces primarias concedere ad quævis beneficia Sedi Apostolicæ reservata, quibusdam tamen exceptis, & assignantur, *ib. n.* 13. *ad* 17.

Colligitur 4. posse Imperatorem per primas preces nominare eamdem personam ad plura beneficia, cum hoc tamen quod quamprimum talis persona de aliquo dictorum Beneficiorum provisa fuerit, cesset nominatio ipsius quoad alia beneficia, *ib. n.* 18. & 19.

Colligitur 5. nominatum per preces Cæsareas ad beneficium debere illud intra mensem à tempore vacationis per se, vel per Procuratorem acceptare, sicque ante lapsum mensem Collatori Ordinario vid. Episcopo, vel ejus Vicario insinuare rescriptum precum Cæsarearum, *ibid. n.* 20. 21. & 22.

Colligitur 6. 7. Precistam post acceptum semel beneficium non posse variare, neque si negligens fuit in acceptando primum beneficium vacans, petere postea secundum vacans nulli adhuc debitum, *ib. n.* 23. & 24.

Colligitur 8. 9. non posse Imperatorem per primas preces nominare ad Dignitates Pontificales, nec ad dignitates majores post pontificales in cathedralibus, nec ad principales in collegiatis, nec ac beneficia Jurispatronatus Laicalis, bene vero Jurispatronatus ecclesiastici, *ibid. n.* 23. 26. & 27.

Colligitur 10. non posse Imperatorem per primas preces gravare eumdem Collatorem plusquam semel, & explicatur hoc quod est semel gravare, *ib. n.* 28. & 29.

Colligitur 11. non posse Imperatorem primas preces porrigere, nisi illis collatoribus, qui habent saltem quatuor beneficia suæ liberæ collationis, *ibid. n.* 30. & 31.

Colligitur 12. quod licèt concessio primarum precum pertineat ad gratias expectativas, non tamen prohibetur à Concilio Trid. *sess.* 24. *cap.* 19. *de reformat.* & hoc etiam dato, adhuc subsisteret, & valeret Indultum ipsarum, utpote à Papa, qui de jure potest supra jus, & Concilium dispensare, *ibid. n.* 32. *ad* 35.

Immo Papa in Indulto primarum precum expresse derogat etiam Concordatis Germaniæ, & gravissimi Auctores volunt ita vigere tale indultum, ut Imperator statim ac est electus, possit eo uti ante confirmationem à Papa obtentam, *ib. n.* 36. & 37.

Colligitur ultimo, quod ut Indultum hoc primariarum precum Imperatoris suum omnino sortiatur effectum, concedit Papa eidem Imperatori Executores qui per se, vel per alios, etiam per censuras ecclesiasticas possint compellere Ordinarios Collatores ad Beneficia conferenda Precistis, & assignatur quales esse debeant, *ibid. n.* 38. & 39.

Preces primariæ Vacante imperio expeditæ nullæ declarantur: Vide *in add. Auctor. ib. ad art.* 12.

De origine primariarum precum: Vide *ib. in nov. add. ad art.* 12. *n.* 49.

Quænam Beneficia comprehendantur in primariis precibus, *ibid. in nov. add. ad art.* 12. *num.* 50. 51. & 52.

An ii, qui primarias habent preces, pollere debeant qualitatibus à statuto vel consuetudine requisitis, *ib. in nov. add. ad art.* 12. *n.* 53. & 54.

Primariis precibus fruuntur tantum Germani, & Indigenæ, *ib. in nov. add. art.* 12. *ad n.* 55.

Quidnam facere debeat Precista, ut effectus primariarum precum consequatur, *ibid. in nov. add. ad art.* 12. *n.* 56.

De tempore prefixo ad insinuandas primarias preces Collatori Ordinario, & unde incipiat, *ibid in nov. add. ad art.* 12. *n.* 57. *& seqq.*

Jus ex primariis precibus alicui quæsitum morte Imperatoris non expirat, *ibid. in nov. add. ad art.* 12. *num.* 60.

Morte Precistæ jus precum executioni nondum datum, cessat. Idem est si Precista vel expresse vel tacite renuntiet, *ibid in nov. add. ad art.* 12. *n.* 63.

Quid si impetratæ fuerint legitimo tempore primariæ preces aliæ ab Imperatore, *ib. in nov. add. ad art.* 12. *n.* 64.

Precista an jus primariarum precum possit in alterum transferre, *ib. in nov. add. ad art.* 12. *n.* 65.

Alia vide tom. 10. *in Append.* Decret. in Bitecten. Burgi S. Donnini.

BENEFICIA quoad varia quæ reperiuntur *in add. Auctor. ad* 12. *art.*

Beneficia ecclesiastica secularia conferri nequeunt Canonicis Regularibus Lateranensibus, aut Sanctissimi Salvatoris: Vide *verb.* Beneficia *in add. Auctor. ad art.* 12. *n.* 40.

Beneficia Curata, aut residentialia conferri nequeunt Presbyteris, aut Clericis Congregationis Missionis, *ibid. in add. Auctor.* 41.

Beneficia ecclesiastica simplicia de Jurepatr. laicorum erigi possunt in Commendas Militiæ SS. Mauritii & Lazari, *ib. in add. Auct. n.* 42.

Irritantur beneficiorum resignationes cum reservatione pensionis cum pacto eam cassandi, & irritantur extinctiones pensionum intra sex menses à capta possessione Beneficii obtentæ, *ib. in add. Auct. num.* 43.

Ad beneficia & officia Urbis Doctoratum requirentia non suffragantur gradus in extera Universitate imposterum adepti, *ib. in add. Auct. n.* 44.

Beneficiorum fructus honestæ Beneficiati sustentationi superflui, in pauperes, piosque usus erogandi sunt; in profanos insumi nequeunt sine gravi peccato, *ibid. in add. Auct. n.* 45.

Num beneficia Possidentes sint illorum Domini, an Administratores, *ib. in add. Auct. n.* 46. & vide *verb.* Beneficiatus, *art.* 1. *n.* 35. *ad* 36.

BENEFICIATUS ad quid teneatur.

Beneficiatus tenetur primo ad recitationem divini officii, etiamsi suum beneficium sit tenue, si scienter illud acceptavit, & quando incipiat obligatio: Vide *verb.* Beneficiatus *art* 1. *n.* 1. *ad* 4.

Secundo tenetur Beneficiatus (si post sex menses ab obtento beneficio divinum officium non dixerit sine legitimo impedimento) fructus beneficii tamquam injuste perceptos in fabricam beneficii, vel pauperum eleemosynas erogare; etiam ante sententiam Judicis *ib. n.* 5. & 6.

Neque hanc restitutionem compensare potest Beneficiatus per eleemosynas ante neglectam recitationem datas ex fructibus beneficii, ob quod tenetur ad horas; at ob neglectas horas satis est post illud tempus, à quo Beneficiatus omisit, dare eleemosynam, etiamsi non cogitet de debito, neque intendat dare in exsolutionem suæ obligationis, *ib. n.* 7. & 8.

Tertio tenetur Beneficiatus Curatus professionem Fidei emittere coram Episcopo, vel, eo impedito, coram ejus Vicario Generali intra duos menses à die adeptæ possessionis beneficii; & promoti ad dignitates, & Canonicatus in cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Vicario Generali, sed etiam coram Capitulo, *ib. n.* 9. & 10.

Hanc Fidei professionem per se ipsos, & non per Procuratorem tenentur emittere provisi de parochialibus, & de canonicatibus in cathedralibus, *ib. n.* 11.

Et eamdem tenentur denuo emittere illi, qui in adeptione alterius beneficii similis eam jam emiserunt, *ibid. num.* 12.

Fidei professionem intra duos menses non facientes tenentur restituere fructus perceptos post lapsos ipsos duos menses, nisi ipsa Sacra Congr. eos remiserit, seu condonaverit, *ibid. num.* 13.

Tales autem omittentes Fidei professionem, licèt non faciant fructus suos, distributiones tamen acquirunt, & faciunt suas; nec privantur aliis effectibus possessionis, *ib. n.* 14. & 15.

Ceteri vero Beneficiati, licèt non teneantur professionem Fidei emittere vigore Concilii Ttidentini, & constitutionis Pii IV. Tamen tenentur ipsam emittere vigore legum diœcesanarum, *ib. n.* 16.

Professio Fidei emitti potest coram Vicario Generali, Episcopo nedum impedito, verum etiam non impedito, de ipsius tamen licentia, *ib. in nov. add. num.* 65.

An professio hæc Fidei fieri possit per procuratorem speciale habentem mandatum, *ib. in nov. add. num.* 66.

An requiratur sententia declaratoria, ut qui Fidei pro-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

professionem non emittunt, fructus amittant, *ib. in nov. add. n.* 67.

An hi, qui intra duos menses professionem fidei non emiserunt, fructus perceptos intra ipsos duos menses amittant, *ib. in nov. add. n.* 68. & 69.

Distributiones, & anniversaria non amittuntur ab his, qui professionem Fidei non emittunt. Quando secus, *ib. in nov. add. n.* 70. & 71.

Professio Fidei facta post lapsum terminum duorum mensium non prodest ad recuperandos fructus præteritos, sed solum ad acquirendos futuros, *ibid. in nov. add. n.* 72.

Neque juvat triennalis vel ulterior possessio, *ib. in nov. add. n.* 73.

Quarto tenetur Beneficiatus ad reparationem Fabricæ ecclesiæ sui beneficii, ad quam tenentur etiam Cardinales, & Episcopus potest ob id sequestrare fructus, *ib. n.* 17. *ad* 20.

Quinto tenetur Beneficiatus infra annum recipere Ordines requisitos à suo beneficio, aliter justo impedimento cessante caret voce in Capitulo, donec illos suscipiat, & perdit dimidiam partem distributionum, *ib. n.* 21.

Sexto tenetur Beneficiatus à jure communi ad residentiam personalem in loco beneficii, etiam in Beneficiis simplicibus; ex generali tamen consuetudine Beneficia simplicia, residentiam personalem non requirunt, *ib. à n.* 22. *ad* 25.

Septimo, 8. 9. 10. tenetur Beneficiatus in prima synodo, quæ fit, recipere decreta illius, & Concilii Tridentini, exercere hospitalitatem, habere exempla, scripturas, & instrumenta de bonis ac redditibus beneficii duplicata, ita quod unum sit apud eum, & aliud in archivio cathedralis, uti supellectili modesta & frugali mensa, *ib. n.* 26. *ad* 29.

Undecimo, 12. & 13. tenetur jurare in manu Episcopi, quod simoniam non commisit in adeptione beneficii, & quod à patrono habuit sine dono, pacto promisso, &c. tenetur restaurare ecclesiam, domos, possessiones, & fundos dotales beneficii, & contribuere pro procuratione Episcopi Visitantis, *ibid. n.* 30. *ad* 32.

Quartodecimo, 15. & 16. tenetur accedere ad processiones, ad quas Beneficiatus non accedendo potest cogi sub mortali solvere pensionem impositam beneficio, & redditus beneficii suæ honestæ sustentationi superfluos erogare in causas pias, ita ut expendentes in causas profanas gravissime peccent, non obstante quod dicant se adhærere sententiæ docentium Beneficiatos bonorum superfluorum Dominos esse, *ib. à n.* 33. *ad* 37.

An autem Beneficiati redditus superfluos suorum beneficiorum in pauperes, & causas pias non erogantes, sed in causas profanas expendentes, ultra peccatum mortale, quod committunt, teneantur insuper ad restitutionem, controversia maxima est inter Doctores, affirmativam tamen dicimus amplectendam, *ib. n.* 38. *ad* 62.

BENEFICIATUS quid de fructibus beneficii facere possit.

Beneficiatus potest primo vivere de fructibus sui beneficii, licèt habeat pingue patrimonium; & patrimonium cum fructibus ejus potest servare, quibus voluerit. Et si ex bonis patrimonialibus vixit, potest uti compensatione ex redditibus beneficii. Vide *verb.* Beneficiatus *art.* 2. *à n.* 1. *ad* 9.

Secundo Beneficiatus potest licite distribuere superfluos redditus sui beneficii in eos, qui quamvis habeant necessaria ad victum, non tamen habent sufficientia ad decentiam status, & pro conditione, & qualitate personæ, *ib. n.* 10. *ad* 12.

Tertio Beneficiatus potest ex proventibus beneficii alere liberos, non tantum legitimos, sed etiam legitimos, & spurios, & potest etiam dare dotem filiæ etiam spuriæ, sorori, vel alteri consanguineæ, *ib. n.* 13.

Quarto, & quinto Beneficiatus, etiamsi bona patrimonialia habeat, potest, ex bonis ecclesiasticis filium suum alere, vel etiam fratrem suum, aut alium consanguineum, etiamsi pater ipsius posset illi sumptus ad studendum subministrare; & nepotem, vel consanguineum indigentem ad Doctoratum promovere, *ib. n.* 14. & 15.

Sexto Beneficiatus potest ex redditibus beneficii donare consanguineis, non solum quod necesse habent pro tempore præsenti ad sublevandas suas præsentes necessitates, sed quod in futurum deserviat, fundando redditus perpetuos, quibus ipsi, & eorum posteri decenter vivere possint; dummodo moderatum sit, & non ob familiæ memoriam principaliter fiat, sed ex pietate ad posterorum indigentiam sublevandam, *ib. n.* 16. & 17.

Septimo Beneficiatus, qui ex humili familia ad episcopatum pinguem, vel ad Cardinalatum assumitur, potest ejus fratres, & propinquos, & à fortiori parentes ex fructibus sui beneficii moderate elevare ad altiorem statum, *ib. n.* 18. *ad* 20.

Cavere tamen debent tales Beneficiati non esse attendendum affectum carnis, & sanguinis, sed christianam prudentiam & modestiam, atque ad hoc præclara adferuntur exempla, & reprehenduntur aliter facientes, *ib. n.* 21. *ad* 28.

Octavo Beneficiatus potest ex redditibus superfluis aliquando reservare aliquam mediocrem quantitatem ad proprias necessitates probabiliter eventuras, *ib. n.* 29.

Nono potest de redditibus ecclesiasticis remunerare accepta servitia, quinimmo facere etiam quasdam donationes non remuneratorias cum moderatione debita, *ib. n.* 30. & 31.

Decimo potest de redditibus ecclesiasticis exercere etiam honestam hospitalitatem non solum illam, quæ sit erga pauperes peregrinos, sed etiam hospitalitatem urbanam juxta statum, & qualitatem beneficii, immo aliquoties moderata convivia amicis parare, ipsos ad honestam recreationem invitare, cum debita tamen moderatione, aliter peccaret mortaliter, *ib. n.* 33. *ad* 34.

Undecimo potest ex redditibus ecclesiasticis solvere debita contracta pro sui sustentatione, vel ob causam piam, licèt habeat ex bonis propriis, dummodo tamen debita sint contracta post habitum Beneficium, profana vero ex bonis propriis sunt solvenda, & ex ecclesiasticis solum in illorum defectu, *ib. n.* 35. *ad* 38.

Duodecimo, & 13. Beneficiatus potest distributiones pro sua voluntate disponere, & expendere, & pro suo arbitrio facere, ac etiam testari de his, quæ sibi obveniunt ratione stipendii personalis, *ibid. numer.* 39. & 40.

Reprehenditur Auctor, quod limitationibus aliquot *in art.* 2. propositis multum extenuaverit obligationem Beneficiatorum erogandi superflua in pauperes, & ecclesias, *ibid. in Not.*

BENEFICIATUS quid de fructibus beneficii facere non possit.

Primo Beneficiatus non potest de fructibus beneficii, nec ad causam piam, ullum de jure facere testamentum; ad eam tamen id consuetudine introduci potest: Vide *verb.* Beneficiatus *art.* 3. *n.* 1. & 2.

Vide alia *in nov. add. n.* 19.

Secundo Beneficiatus non potest neque vi consuetudinis testari de bonis ecclesiasticis in notabili quantitate ad causas profanas; idque tamen possunt Beneficiati incolæ, & cives Urbis Romanæ, qui in ea, vel ejus districtu decesserint, tam inter vivos, quàm mortis causa, *ib. n.* 3. *ad* 9.

Tertio Beneficiatus non potest sine peccato ex bonis ecclesiasticis consanguineos, familiaresque ditare, vel ad majorem statum exaltare, aut plusquam ad conditionem, & decentiam status necessarium habent, eis conferre, *ib. n.* 10. *ad* 13.

Quar-

Quarto Beneficiatus non potest sine peccato redditus superfluos sui beneficii expendere in excessivis, & voluptuosis conviviis, in ludis, theatris, & amplis, ac sumptuosis palatiis, *ibid. n.* 14.

Num sub prohibita Clericis factione testamenti de fructibus Beneficiorum veniant distributiones quotidianæ, & ea, quæ ipsi acquirunt ratione alicujus Ministerii Ecclesiastici, *ibid. in nov. add. num.* 20. & *seqq.*

BENEPLACITUM Apostolicum. Vide *verb.* Alienatio *per tot.* & *signanter art.* 4.

BESTIALITAS. Vide *verb.* Luxuria *à n.* 64. *ad* 69.

BIBLIA SACRA. Vide *verb.* Scriptura Sacra *per tot.*

BIBLIOPOLÆ, BIBLIOTHECÆ. Vide *verb.* Libri, & *verb.* Libri prohibiti.

BIGAMIA, BIGAMUS.

Quid, quotuplex sit, & quando incurratur bigamia, & sit quis Bigamus, vel non.

Bigamia quid sit, & qualiter differat à polygamia olim divinitus quibusdam permissa, nunc à Christo sublata. Vide *verb.* Bigamia, Bigamus, *art.* 1. *n.* 1. 2. 3.

Bigamia est triplex, nimirum vera, interpretativa, & similitudinaria, & unaquæque describitur, *ibid. num.* 4. *ad* 8.

Bigamia vera incurritur, seu contrahitur, quando quis vere duas uxores successive legitime duxit, easque carnali copula cognovit, quamvis utramque, vel alteram habuerit ante susceptum Baptismum; secus si cum altera sive priore, sive posteriore Matrimonium non consummavit, *ibid. n.* 9. *ad* 15.

Unde infertur, quod multiplicitas Matrimonii rati, & non consummati non inducit bigamiam, sicut nec multiplicitas sponsaliorum etiamsi subsecuta sit copula, *ibid. n.* 14. & 15.

Bigamia vera non incurritur ab eo, qui cum meretrice sæpius fornicatus est, vel plures concubinas habuit sive ante Matrimonium contractum cum una virgine, sive eo stante, sive post illud; neque tales conjunctiones impediunt quominus tale Matrimonium adhuc habeat perfectam significationem, *ibid. numer.* 16. & 17.

Fundamentum irregularitatis est bigamia vera in & quonam ponatur: Et reprehenditur Auctor, *ib. in nov. add. num.* 49. & *seqq.*

Bigamia interpretativa quatuor præcipue modis à Doctoribus censetur incurri.

Et primus modus est quando quis ducit viduam, vel ab alio per fornicationem etiamsi per vim corruptam, seu qualitercumque carnaliter cognitam, & cum ea Matrimonium consummans fit una caro cum illa; etiamsi id penitus ignoraverit, *ibid. num.* 18. & 20.

Hanc tamen bigamiam interpretativam non incurrit ducens virginem, & existimans illam esse incorruptam, nec qui ducit viduam, sed à priore marito incognitam, nec qui ducit mulierem, non ab alio, sed à se ipso solo corruptam, *ib. n.* 21. *ad* 25.

Secundus modus bigamiæ interpretativæ est, quando quis ducit virginem, & postquam adulterata est, illam adhuc carnaliter cognoscit, etiamsi id ignoraverit, & ipsa uxor non volens, sed per vim cognita sit ab adultero, *ib. n.* 26. & 27.

Quinimmo eam incurrit, etiamsi compellatur ab ecclesia denuo conjungi, & copulari uxori, quæ ipso pro mortuo habito, præcedente judicio ecclesiæ alteri nupserat, & Matrimonium consummaverat, *ib. n.* 28. *ad* 30.

Tertius modus bigamiæ interpretativæ est, quando quis init duo Matrimonia, unum validum, & alterum invalidum, & utrumque consummat. Et hoc currit respectu cujuscumque Clerici etiam in solis Minoribus, & laici, *ib. n.* 31. & 32.

Hanc bigamiæ interpretativæ irregularitatem incurrit etiam qui bona fide contraxit unum Matrimonium, illudque consummavit, & postea, cognita nullitate ejusdem, ad aliud transivit, illudque consummavit, necnon, qui dissoluto priori Matrimonio legitimo, ignorans impedimentum aliud contraxit, *ibid. n.* 33. & 34.

Quartus modus bigamiæ interpretativæ est quando quis etiamsi sit Clericus in Minoribus vel laicus, init duo Matrimonia, sed utraque invalida, & utraque consummat, *ibid. n.* 35. *ad* 37.

Hanc bigamiæ interpretativæ irregularitatem incurrit omnis, qui unum Matrimonium invalidum propter aliquod impedimentum dirimens contraxit, & consummavit cum vidua, vel corrupta, *ib. n.* 38. *ad* 40.

Bigamia similitudinaria incurritur, quando quis in Sacris constitutus, vel in aliqua Religione professus Matrimonium contrahit cum aliqua, eamque carnaliter cognoscit, *ibid. n.* 41. *ad* 44.

Antiquitus incognita fuit bigamia interpretativa. Unde ortum ead. habuerit vide *in nov. add. n.* 45. & *seqq.*

Bigamia tam propria, quàm similitudinaria prohibetur Diaconis Ecclesiæ Orientalis, *ibid. art.* 3. *in add. Auctor*, *num.* 32.

BIGAMIA quoad ejus effectus, & pœnas.

Bigamiæ effectus in primis est irregularitatem inducere, ac proinde bigami prohibentur Tonsuram, & Ordines suscipere, & in susceptis ministrare, estque talis irregularitas ex antiquissima traditione Apostolica, & ex defectu Sacramenti. Vide *verb.* Bigamia, *art.* 2. *n.* 1. *ad* 5.

Insuper bigamiæ effectus est privare bigamos omni privilegio clericali ac eos subjicere Jurisdictioni Fori secularis, ut meros laicos, nec deferre possunt habitum clericalem, & tonsuram, fiuntque incapaces Ecclesiastici beneficii, immo & pensionum, nisi accedat dispensatio Apostolica, & hac stante censentur etiam dispensati ad retinendum privilegium seu exercitium characteris clericatus ad dictum effectum, *ibid. n.* 5. *ad* 11.

Licèt bigamus ratione bigamiæ ordinari non debeat, tamen si secus fieret, characterem reciperet, & quamvis amittat exercitium, & privilegium clericale, tamen ratione characteris non desituitur clericatu tamquam signo indelebili, *ibid. n.* 12. & 13.

Pœna privationis omnis privilegii clericalis una cum prohibitione deferendi tonsuram, & habitum clericalem, imposita bigamis habet locum solum in Clericis constitutis in solis Ordinibus Minoribus, *ib. n.* 14. *ad* 17.

Similiter non privantur privilegio clericali bigami Professi in aliqua Religione approbata, sed adhuc gaudent privilegiis Clericorum, & qui tales percuteret, esset excommunicatus, *ibid. n.* 18. & 19.

Non solum in sacris canonibus incurrunt pœnam bigami ordinati, ut nequeant in susceptis Ordinibus ministrare, & ad altiores ascendere, & sic evadant irregulares; sed etiam specialem pœnam incurrunt Episcopi tales bigamos Ordinantes, & promoventes, videlicet suspensionem annalem ipso Jure à collatione ejusdem Ordinis, quem contulit Bigamo, necnon à celebratione missæ, *ibid. n.* 20. *ad* 24.

Sententia tamen tenens Episcopis ordinantibus Bigamos nullam pœnam impositam esse ipso jure, seu latæ sententiæ, sed solum pœnam sententiæ ferendæ, est suffulta solidis fundamentis, & gravissimis Doctoribus, *ibid. n.* 25. & 26.

Ultra quam quod Sac. Cong. Conc. censuit Episcopum ordinantem bigamos non incurrere aliquam certam pœnam ipso jure, seu latæ sententiæ, & contrarium est jam redactum ad terminos Juris communis, *ibid. n.* 27. & 28.

Principio bigami à solis Sacris Ordinibus erant exclusi. Deinde Concilium Lugdunense sub Greg. X. eos extra regulam posuit quoad ceteros Ordines, *ib. in nov. add. n.* 27. & 28.

Bi-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

Bigamus, id est, irregularis recte censetur ille etiam, qui unam uxorem ante Baptismum, & aliam post Baptismum habuit, *ib. art.* 3. *in add. Auct. n.* 33.
Bigamus abstinere debet ab administrando Sacramento Baptismi etiam in casu necessitatis, si alius adsit ab hac nota immunis, *ib. art.* 3. *in add. Auct. n.* 34.

BIGAMIA quoad ejus dispensationem.

Papa dispensare potest in omni bigamia, & quoad omnes Ordines, & Dignitates. Vide *verb.* Bigamia, *art.* 3. *à n.* 1. *ad* 3. *& in nov. add. n.* 34. *& seqq.*
Episcopus dispensare nequit in Bigamia vera, & interpretativa notoria non solum quoad Ordines sacros, seu Majores, sed nequidem quoad Ordines Minores, aut primam Tonsuram, vel Beneficium simplex, *ib. n.* 4. *ad* 17.
Licèt autem Episcopus nequeat dispensare in bigamia notoria, potest tamen in bigamia interpretativa occulta, & contracta inde Irregularitate, quoties ex provenit ex delicto occulto, *ib. n.* 18. *&* 19.
In Bigamia similitudinaria, quæ pure sit talis, nec bigamiam interpretativam admixtam habeat, Episcopus dispensare potest etiam ad altiores Sacros Ordines suscipiendos, vel ministrandum in susceptis: Dummodo Clericus in Sacris, vel Professus in Religione, qui de facto cum una virgine contraxit, & consummare præsumpsit, pœnitentia correptus laudabilem vitam duxerit, *ibid. n.* 22.
Prælati Regulares quicumque sint, spectato jure communi, & seclusis specialibus privilegiis dispensare non possunt cum suis subditis Regularibus nequidem quoad Ordines Minores, *ib. n.* 23.
Quantum autem ad specialia Regularium privilegia plures Doctores tenent, Religiosos dispensari posse in bigamia præfata, nedum à Superioribus, sed etiam à quocumque Confessario Ordinis, *ibid. num.* 24. *ad* 26.
Per solidam vero rationem contrarium sustinent plurimi alii; unde concludendum est, quod cum hoc pertineat ad quæstionem facti, sunt attendenda, & caute consideranda Indulta à S. Sede supra id Regularibus concessa, *ibid. n.* 17. *ad* 30.
In Bigamia similitudinaria possunt Prælati Regulares cum Novitiis, ac Professis sibi subditis dispensare in illis casibus, in quibus possunt Episcopi, *ib. n.* 31.

BIRRETUM.

Birretum est tegumentum capitis Clericorum proprium: Vide *verb.* Birretum *in nov. add. n.* 10.
Communicatum birretum fuit Magistris artium & Doctoribus, *ib. in nov. add. n.* 11.
Birreti, seu birretini, aut pileoli usus in missa, etiam extra canonem, concedi non potest ab Episcopo, sed solum à Papa: nullus etiam Episcopus eo uti potest sine Sedis Apostolicæ licentia, *ib. n.* 1. & 2.
Birretum debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam de per se sibi extrahere, & reponere; nec potest decretum facere, quod sui Clerici teneantur semper deferre Birretum, *ib. n.* 3. & 4.
Canonici in processione intra ecclesiam debent incedere capite detecto, & extra eam cum birreto in capite, atque Clerici in choro uti debent birreto, & non pileo, *ib. n.* 5. & 6.
Birretum rubeum omnibus Cardinalibus, exceptis Regularibus, concessum erat, dein extensum ad Cardinales ex Ordinibus Regularibus, habitu tamen Religionis, in qua fuerant professi, in ceteris nihil immutato, *ibid. num.* 7. *ad* 9.

BLASPHEMIA.

Quid, quotuplex, & quænam culpa sit.

Blasphemia est contumeliosa locutio in Deum, seu contumeliosa de Deo affirmatio, vel negatio, vel immediata, quæ Deum in seipso attingit, vel mediata, quæ profertur in Sanctos. Vide *verb.* Blasphemia, *art.* 1. *num.* 1. & 2.
Blasphemia quadrupliciter potissimum committi potest. Primo dum de Deo negatur, quod ei convenit, vel aliquid de ipso affirmatur, quod ei non convenit: 2. dum quis Deum detestatur: 3. dum quis contumeliosas locutiones profert in B. Mariam Virginem, vel Sanctos, aut Sacramenta, vel res Deo sacras: 4. dum quis absque affirmatione, vel negatione, aut detestatione, vel imprecatione per despectum, aut indignationem injuriose, aut probrose nominat Dei attributa, Sacramenta, Christi sanguinem, &c. *ib. n.* 3. *ad* 6.
Blasphemia præcipue dividitur in hæreticalem, & simplicem, ac utraque assignatur, *ib. n.* 7. *ad* 9.
Ad simplicem, seu non hæreticalem blasphemiam reducuntur primo omnia verba injuriose usurpantia Christi membra, vulnera, sacramenta: 2. verba contumeliosa prolata in Sanctos formaliter, quatenus Sancti sunt, sive cum habitudine saltem virtuali ad Deum: 3. signa, & facta contumeliosa contra Deum, contra Imagines Christi Crucifixi, Virginis Mariæ, aliorumque Sanctorum, licèt verba non sint, *ibid. n.* 10. *ad* 12.
Blasphemia quælibet deliberate commisa est peccatum mortale, etiamsi sit joco prolata; dummodo deliberate, & advertenter ad inhonorationem Dei, *ibid. n.* 13. & 14.
Item est peccatum mortale, licèt prolata ex habitu, aut ex indignatione, & ira, si blasphemans ita loquens advertat ad vilipensionem Dei, vel rerum sacrarum, quam verba, seu blasphemiæ præseferunt, aliter tamen non peccat graviter, sed sub mortali tenetur serio conari pravum habitum tollere, *ib. n.* 15. *ad* 17. Consulendus hac de re Pater Concina, *ibid. in notis novis. art.* 1. *ad n.* 17.

BLASPHEMIA, quoad ejus pœnas, & ejusdem Judicem competentem.

Blasphemiæ culpa in Lege veteri erat mortis pœnæ subjecta: Vide *verb.* Blasphemia *art.* 2. *n.* 1. & 2.
Ob blasphemiam Antiochus insanabili, & invisibili plaga percussus fuit, Holofernes fœminæ manu occisus, Goliat à Davide lapidis ictu è funda emisso peremptus, Populus ob blasphemiam Hyeremiæ gladio, & famæ consumptus est; sic varii alii ob blasphemiam morte puniti fuerunt, *ib. n.* 3. *ad* 7.
Modo blasphemiæ pœnæ aliæ sunt de jure canonico communi, aliæque à variis Pontificibus etiam contra non denuntiantes, & aliæ de jure civili, ac omnes luculenter recensentur, *ib. n.* 8. *ad* 32.
Ob pœnas contra blasphemos hinc inde aliqualiter relaxatas rectum attendendum fertur monitum: Vide *ibid. n.* 24. & 25.
Ad hoc autem ut blasphemi ordinariis pœnis à jure statutis subjaceant, &c. debent deliberate, & plena advertentia blasphemias proferre, *ib. n.* 26. & 27.
Iracundia ad hoc ut excuset blasphemantem à rigore pœnæ à jure statutæ, debet ortum habere ex gravi & justa causa, ut si quis, v. g. ab hoste injuste invasus, vel uxorem in adulterio deprehendens occisus blasphemet, *ibid. n.* 28. 29. & 30.
Judex competens blasphemiæ hæreticalis, seu habentis conjunctam hæresim, est solus ecclesiasticus; non hæreticalis autem seu simplicis potest esse ecclesiasticus, vel secularis, & inter hos datur locus præventioni, absque tamen præjudicio proprii respective fori, & ab ecclesiastico compelli potest secularis ad puniendos blasphemos, *ib. n.* 31. *ad* 34.

BLASPHEMA propositio quæ sit? Vide *verb.* Propositiones damnatæ *num.* 30.

BONA ECCLESIASTICA.

Quoad alienationem, locationem, occupationem, seu usurpationem.

Bona ecclesiastica sine justa causa, debita solemnitate alienari non possunt. Vide *verb.* Bona *art.* 1. *n.* 1. & *verb.* Alienatio *art.* 1. ubi & quæ veniant nomine bonorum ecclesiasticorum, & quæ justæ alienandi causæ, ac solemnitates requisitæ.
Bona ecclesiastica jam incorporata alienari non possunt sine requisitis solemnitatibus, quamvis sint ecclesiæ Ita relicta, ut possint pro libito sine solemnitatibus alienari; tamen nondum incorporata relicta ecclesiæ sub expressa conditione, ut vendantur ad aliquem determinatum effectum, possunt alienari sine solemnitatibus, *ib. n.* 3. *ad* 5.
Post incorporationem autem existente testatoris præcepto solum generaliter, ut bona vendantur, & non specialiter ut certa, & determinata bona vendantur, requiritur Beneplacitum Apostolicum pro alienatione certorum, & determinatorum bonorum, *ib. num.* 6. & 7.
Sine beneplacito Apostolico alienari possunt bona immobilia relicta monasterio, seu ecclesiæ incapaci ea retinendi, *ib. n.* 8. & *verb.* Syndicus Apostolicus *num.* 19. ubi decernitur modus.
Bona ecclesiastica sine Beneplacito Apostolico possunt locari ad triennium fructiferum, *ib. n.* 9. & 10.
Locatio autem rei fructificantis singulis annis ad sexennium *v. g.* aut ad novennium simpliciter & indivisibiliter est nulla & invalida etiam pro primo triennio; secus si divisibiliter, ut exponitur, *ibid. num.* 11. & 12.
Bona ecclesiastica occupantes, seu usurpantes, quicumque sint, incurrunt excommunicationem ipso facto Papæ reservatam, *ib. num.* 13. *ad* 15.
Excommunicationem latam contra usurpantem bona ecclesiastica incurrunt primo 2. & 3. omnes Jurisdictionem ecclesiasticam sibi tamquàm propriam usurpantes, sequestrantes, vel surripientes inique fructus alicujus beneficii, vel distributiones, *ibid. num.* 16. *ad* 18.
Quarto & 5. omnes usurpantes fructus, redditus, vel proventus ecclesiæ, seu beneficii vacantis, & Papatus Sede vacante, & spectantia ad ecclesiasticas personas ratione ecclesiarum, monasteriorum, vel beneficiorum, *ib. num.* 19. & 20.
Sexto & 7. omnes vi, aut clam arbores alieni beneficii cædentes, & usurpantes, aut impedientes quo minus recipiantur ab iis, ad quos pertinent, proventus ecclesiarum, vel piorum locorum, *ibid. num.* 21. & 22.
Octavo & 9. omnes excommunicationem incurrunt, sive publica, sive privata auctoritate bona seu Jura ecclesiastica usurpent, etiamsi ecclesiastici, immo Clerici etiam alias pœnas incurrunt, & assignantur, *ib. num.* 23. *ad* 25.
Decimo omnes ecclesiastici consentientes occupationi, vel usurpationi bonorum ecclesiasticorum incidunt in excommunicationem Concilii, *ib. n.* 26.
Undecimo omnes supradicti incurrunt excommunicationem latam in Concilio Trid. contra usurpantes bona, seu Jura ecclesiastica solummodo quando sciunt prædicta bona usurpata, seu occupata esse ecclesiastica, *ib. n.* 27.
Excommunicationem latam contra usurpantes bona, & jura ecclesiastica non incurrunt primo usurpantes fructus, quos Sacerdos percipere solet ex bonis patrimonialibus, ad quorum titulum promotus est ad sacros Ordines, *ib. num.* 28.
Secundo hanc excommunicationem non incurrunt ii, qui Clerico tantum ex fructibus beneficii subtrahit, quantum respondet suo credito, dummodo summam sui crediti non excedat, *ib. n.* 29.
Tertio probabiliter credentes bona ecclesiæ ad se pertinere, si illa occupent, non incidunt in excommunicationem Concilii Trid. *ib. num.* 30.
Quarto fures, milites, & hujusmodi surripientes bona ecclesiæ non incidunt excommunicationem Concilii. Furtum autem committentes intra ecclesiam sunt ipso jure excommunicati, *ib. num.* 31. & 32.
Quinto excommunicationem latam contra usurpantes bona ecclesiastica non incurrunt ipsa alienantes sine solemnitate, *ib. num.* 33.
Ad bona ecclesiastica refertur omne illud, quod est in ecclesiæ patrimonio jure quocumque, & ex quo redditus ecclesiæ augentur, *ib. in nov. add. n.* 43.
Divisio bonorum ecclesiasticorum in communia, & mensalia, & illius usus, *ibid. in nov. add. n.* 44. & 45.
Quandonam ecclesia incœperit bona stabilia possidere, *ib. in nov. add. num.* 45. & 46.
Modi, quibus Ecclesia acquirit, varii sunt, & aliquot recensentur, *ib. in nov. add. n.* 47. & *seqq.*
Singularia donationis bonorum ecclesiæ factæ; Vide *ib. in nov. add. num.* 50. & *seqq.*
Quid agere debeat Episcopus in donatione bonorum ecclesiæ facta ab eo, qui ecclesiam extruere vult, *ib. in nov. add. num.* 56. & *seqq.*

Bona ecclesiæ, nisi de alio titulo doceatur, titulo dotis acquisita censentur, *ibid. in nov. add. n.* 61.
Vanæ quæstiones circa bona ecclesiæ ab hostibus invasa, & Catholico Rege iterum recuperata, *ib. in nov. add. num.* 62.

BONA ecclesiastica quoad eorum immunitatem.

Bona ecclesiastica, quantum ad præsens spectat, in triplici genere possunt considerari. Et quæ sint bona primi generis, qualiter immunia, & exempta; Vide *verb.* Bona *art.* 2. *num.* 1. & 2.
Bona secundi generis, quæ sint, ac quomodo immunia, & exempta, *ib. n.* 3. *ad* 10.
Bona ecclesiastica tertii generis quæ sint, & qualiter immunia, & exempta, *ib. num.* 11. *ad* 15.
Omnia supradicta triplicis generis bona ecclesiastica sunt immunia, & exempta ab omnibus oneribus, & exactionibus laicalibus, non solùm de jure civili, & canonico, sed etiam de jure divino; varia ad rem adducuntur cum famosa constitutione Urbani VIII. ejusque intenta summarie referuntur, *ib. n.* 16. *ad* 69.
Quamvis autem ecclesiæ, ecclesiasticæque personæ, ac bona, & res ipsarum quælibet sint immunes, & exemptæ ab omnibus exactionibus, & oneribus etiam tempore necessitatis, tamen sex copulative concurrentibus conditionibus tempore necessitatis ecclesiæ, & ecclesiasticæ personæ ratione suorum bonorum tenentur ad collectas, exactiones, & contributiones extraordinarias, & assignantur dictæ sex conditiones, *ib. num.* 70. & 71.
Immunitas bonorum ecclesiasticorum à contributionibus, & collectis legibus etiam civilibus fundatur, *ib. in nov. add. num.* 72. *& seqq.*
Constat etiam bona ecclesiastica olim gavisa fuisse immunitate illa, nullo adhibito discrimine, quod postea inolevisse observa, *ibid. in nov. add. num.* 77. & 78.
An bona, quæ priusquam ecclesiæ obvenirent, obnoxia erant tributis, & oneribus, eo ipso quod ecclesiastica fiant, immunia evadant à tributis & gabellis, *ib. in nov. add. num.* 79.
An Conductores bonorum ecclesiasticorum gaudeant Immunitatis privilegio, *ib. in nov. add. n.* 82.
Item emphyteutæ & coloni partiarii & jure hæreditario, vel coloni perpetui bona ecclesiastica possidentes an eadem Immunitate gaudeant, *ib. in nov. add. num.* 83. & 84.
An Emptores fructuum bonorum Ecclesiæ gaudeant immunitate, qua gaudet ipsa ecclesia, *in nov. add. num.* 85.
Alterum privilegium bonis Ecclesiæ competens est, ut sint exempta à seculari jurisdictione, & subjecta solum Ecclesiasticæ; *ib. in nov. add. num.* 86.

BONA ecclesiastica quoad pœnas violantium eorum immunitatem, & quoad absolutionem ab eisdem.

Ultra gravissimam sacrilegii culpam triplex potissimum pœna incurritur à violantibus immunitatem bonorum Ecclesiasticorum, & assignatur; Vide *verb.* Bona *art.* 3. *num.* 1. *ad* 4.

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.